

מסע י"ב

של התנועה הקיבוצית

29.11-2.12.2021

חוברת למדריך

מידע כללי – נהלים – תכנית חינוכית

החוברת כתובה בלשון זכר אך מיועדת לשני המינים

מה תמצאו בחוברת ?

תוכן	עמוד
פרק א' - מידע כללי	
מסע י"ב – כמה מילים לפני שמתחילים - רציונל ומטרות	3
1. הכנת מדריכים למסע	4
2. לוי"ז המסע	5
3. צוות המסע	6
4. נהלים	
4.1 - נהלים ונורמות התנהגות למדריכים	
4.2 - נהלים ונורמות התנהגות למדריכים ולחניכים	
4.3 - נהלי בטיחות כלליים	
4.4 - נהלי רכיבה על אופניים	
4.5 - ציוד אישי וקבוצתי	
5. דגשים ומשימות שחשוב וחובה לעשות בבית, לפני היציאה למסע י"ב	11
פרק ב' - הציר החינוכי	12
1. לפני המסע	1.1 גיבוש מטרות קבוצתיות למסע
	1.2 משימות ותפקידים בקבוצה
	1.3 תפקידים מגדריים בקבוצה
	1.4 הכנה לנושא "שירות משמעותי"-הכנה למסע
	1.5 הבחירה להתנדב לשנת שירות
2. במהלך המסע	2.1 טקסי הדלקת נרות
	2.2 יום בנושא חבל ארץ 29.11.21
	2.3 יום בנושא שירות משמעותי 30.11.21
	2.4 יום בנושא שנת השירות 1.12.21
	2.5 בה"ד 1 – יום בנושא קצונה ופיקוד 2.12.21
3. לאחר המסע	3.1 פעילות בנושא סיכום מסע י"ב
	3.2 פעילות בנושא המיונים לצבא - אל תוותר, תמיד לשאוף קדימה
	3.3 מפגש בנושא תהליך המיונים לשנת שירות
	3.4 סיכום המפגשים- ש"ש
	3.5 פעילות עיבוד לביקור בבה"ד 1 במסע י"ב
	3.6 הצעות, רעיונות ונקודות לחשיבה הנוגעות לסיכום אישי, קבוצתי ומערכתי לאחר מסע י"ב

מסע י"ב – כמה מילים לפני שמתחילים - רציונל ומטרות

מסע י"ב הינו מפעל חינוכי אשר מאורגן ומובל על ידי אגף חינוך בתנועה הקיבוצית ומתקיים כחלק מהתהליך השנתי אותו מובילים מדריכי הנוער.

מפעל חינוכי – הינו אירוע שיא ברצף השנתי, חלק מתהליך חינוכי המהווה תשתית עבודה. המפעל מחזק זהות ושייכות ומייצר חווית הצלחה אישית, קבוצתית, יישובית, אזורית ואגפית.

המפעל החינוכי מחולק לשלושה חלקים אותם עוברים בני הנוער יחד עם המדריכים:
התחלה - פעילות ההכנה בבית.

אמצע - המסע עצמו

המשך - תהליך עיבוד הפעילות בבית לאחר המסע.

מסע י"ב יתקיים בתאריכים **29.11-2.12.2021**. המסע ייערך בחבל אילות ויסתיים בבה"ד 1.
מטרות המסע:

- עידוד לשירות משמעותי בצבא ובאזרחות - לפיקוד, מנהיגות והובלה.
- עידוד היציאה לשנת שירות – דחיית השירות הצבאי בשנה לטובת שנת התנדבות ומשימות בחינוך ובהתיישבות.
- היכרות עם חבל ארץ והשפעת האדם על מאפייניו: חבל אילות-ערבה דרומית.
- חיבור בני הנוער והצוות החינוכי לנושאים הנוגעים והמשמעותיים בחברה הישראלית כחלק מהרצף החינוכי השנתי.
- חשיפת מחזור י"ב לערכי התנועה הקיבוצית וחזונה.

חוברת זו באה לתת מסגרת לתהליכים החינוכיים והלוגיסטיים במסע, בה תוכלו למצוא את מכלול הנושאים כולל לוי"ז ופעילויות חינוכיות בהם נעסוק.
בשם צוות המסע, אני מאחל לנו מפעל נעים ובטוח!

גיא גרסול

מנהל המסע

רכז מפעלים, אגף חינוך

התנועה הקיבוצית

פרק א' – מידע כללי

1. הכנת מדריכים למסע

- הכנת המדריכים היא העוגן המרכזי בתהליך היציאה למסע, אשר נותן למדריכים את הכלים החינוכיים והארגוניים להצלחת המסע עם הקבוצה אותה הם מדריכים.
- חשוב להדגיש: על כל קיבוץ/יישוב/מועצה אשר מעוניינים להוציא מעל 5 משתתפים למסע חלה חובה להשתתף בהכנה.

הכנת המדריכים תוכננה לאחר חשיבה מעמיקה כך שתהיה מותאמת למטרות וליעדים כפי שהוגדרו בשיח המשותף בנושא המפעלים החינוכיים שקיימנו בשנים האחרונות. ההיערכות לקראת מסע י"ב 2021, נבנתה על בסיס המשובים מהמסע הקודם, ובהתייחס לתהליך המשותף שהוזכר, בשניהם עלה הצורך בהעמקה בתכנים החינוכיים ושיום הכנה אחד אינו מספיק למטרה זו, ולכן נוסף יום להכנת המדריכים.

- לאור האמור, הוחלט לקיים את הכנת המדריכים בשני ימים נפרדים באופן הבא:
- יום שיתקיים בחבל אילות ויכלול היכרות עם מסלול המסע ושטחי הלינה.
 - יום בבית התנועה בתל-אביב, בו נעסוק בציר החינוכי, בתכנים ובתפקידי המדריך.
 - ההשתתפות בשני ימי ההכנה היא חובה ותנאי לכל מדריך אשר יוצא עם הקבוצה.

לו"ז יום הכנה לציר החינוכי:

00:30-9:00 - קליטה

00:09-9:00 - מצגת המסע והכרות עם הצוות, עקרונות, נהלים

00:10-10:00 - ראיון זוגי עם נירית ודרור

45:10-10:00 - הפסקה וחלוקה לראשים

00:11-11:00 - יחידת הכרות

15:11-11:00 - שירות משמעותי

15:12-12:00 - הפסקה

45:12-12:00 - יחידה בנושא ש"ש

30:13-13:00 - יחידת עיבוד וסיכום היום

30:14-14:00 - פיזור הביתה

2. לוי"ז המסע

יום ב' 29/11/21 – חבל ארץ

הגעה וחלוקת אופניים באגם המלאכותי בפארק תמנע, ארוחת בוקר במקביל.	8: 00-11: 30
תחילת רכיבה משותפת לחניה של עמודי שלמה	12: 00
עמודי שלמה - דוברים בנושא חבל הארץ	12: 30
המשך רכיבה - חציית פארק תמנע ורכיבה לחניון בעמק ססגון	13: 30
התמקמות ללילה בעמק ססגון (קרוב לקיבוץ אליפז)	15: 30
טקס הדלקת נרות קבוצתי ועיבוד יום רכיבה בקבוצות אורגניות	17: 30
ארוחת ערב	19: 00
טקס פתיחת המסע, הדלקת נרות ודובר מרכזי - ראש המועצה ומנכ"לית המועצה- חבל אילות	20: 30
שיחות ראשים	22: 00
כיבוי אורות	23: 00

יום ג' 30/11/21 – שירות משמעותי

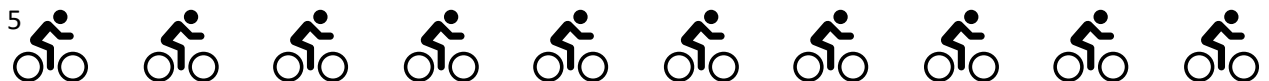
השכמה, ארוחת בוקר וניקיונות	6: 00
תחילת רכיבה לכיוון סמר	8: 00
ארוחת צהריים ארוזה מראש ומעגלי שיח – שירות משמעותי	12: 30
המשך רכיבה לחניון הלילה בסמוך למתחם יטבתה	14: 00
הגעה לחניון הלילה בסמוך למתחם יטבתה	16: 00
טקס הדלקת נרות קבוצתי ועיבוד יום רכיבה בקבוצות אורגניות	17: 30
ארוחת ערב	19: 00
טקס הדלקת נרות ודובר מרכזי	20: 30
מסיבה	21: 15

יום ד' 1/12/21 - שנת השירות

השכמה, ארוחת בוקר וניקיונות	6: 00
תחילת רכיבה לכיוון גרופית דרך כביש המערכת	8: 00
ציר התוכן - מעגלי שיח בנושא מיוני שנת שירות - בנק' העצירה בין הגבול לקיבוץ גרופית.	10: 30
בנק' העצירה בין הגבול לקיבוץ גרופית- ממשיכים מתוכן שנת שירות לארוחת צהריים.	12: 00
המשך רכיבה לכיוון החניון מול קטורה, בסמוך לכיבש 90 הישן.	13: 00
הגעה לחניון מול קטורה - זיכוי אופניים והתמקמות	15: 30
טקס הדלקת נרות קבוצתי ועיבוד יום רכיבה בקבוצות אורגניות	17: 30
ארוחת ערב	19: 00
טקס הדלקת נרות ודובר מרכזי	20: 30
מסיבה	21: 15
שיחות ראשים	22: 00
כיבוי אורות	23: 00

יום ה' 2/12/21 – בה"ד 1 : קצונה ופיקוד

השכמה, ארוחת בוקר וניקיונות, הגעת אוטובוסים (עד 6: 30)	6: 00
יציאה מהחניון מול קטורה לבה"ד 1	7: 15
בה"ד 1 – בית הספר לקצינים:	
שיחה עם מג"ד (ראש 1 ו-2) / מעגלי שיח עם קצינים (ראש 3 ו-4)	10: 00-11: 00
שיחה עם מג"ד (ראש 3 ו-4) / מעגלי שיח עם קצינים (ראש 1 ו-2)	11: 30-12: 30
טקס סיום המסע בבה"ד 1 במעמד מזכ"ל התנועה הקיבוצית מחוץ לבה"ד 1	13: 00
ארוחת צהריים ופיזור	14: 00

3. צוות המסע

מספר טלפון	תפקיד באגף חינוך	תפקיד במסע	שם
050-7659399	רכז מפעלים	מנהל מסע י"ב	גיא גרסול
052-2755323	ראשת אגף חינוך	ניהול מסע ורכות פרט	דבי ברא"ס
052-323-2833	רכז טכני מפעלים	רכז טכני	תום ליין אושרוב
054-4899744	אגף חינוך	רכות הרשמה	רויטל נאמן
053-8268090	"שבילים"	רכז ציר חינוכי וראשראש (1)	אורי פלד נקש
052-2751575	מחלקת ביטחון	צבא ושירות משמעותי	נוקי
052-8820455	מחלקת ביטחון	צבא ושירות משמעותי וראשראש (2)	מוריה אילון שחר
054-5637634	מחלקת שנת שירות	ראשראש (2)	רון ויצנר
052-2232303	מ. מחלקת שנת שירות	ראשראש (3)	לירז ברנד
052-5013060	מחלקת שנת שירות	ראש רשא (3)	עופר רימון
052-440-0989	מחלקת שנת שירות	ראש ראש (1)	רות ברנד
054-742-7024	מחלקת שנת שירות	ראשראש (4)	יוחאי גרוס
050-724-6425	יועצת שבילים	ראשראש (4)	דליה אונר
050-7579204	מחלקת שנת שירות	רכות שינשיניים במסע	גלי גרוס
050-4588994	מחלקה משפטית תק"צ	אחראית רפואה	מרב ניב
054-979-8458	מחלקת בריאות תק"צ	אחראית רפואה	עדי רמות
050-554-0470	מטה שיתופי תק"צ	קצין בטיחות ומנהל חניוני לינה	צחי רם

4. נהלים

4.1 נהלים ונורמות התנהגות למדריכים

מסע י"ב הינו מפעל חינוכי ולכן במידה ומדריך או הצוות המלווה הבוגר יפר את האמון הבסיסי עם צוות המסע: יעבור על הנהלים והנורמות בעצמו או לא ייקח חלק פעיל באכיפתם על חניכיו יביא הדבר להפסקת פעילותה של קבוצתו במפעל. יש חשיבות רבה לשמירה של המדריך על בריאותו האישית. קבוצה לא תוכל לצאת למסע ללא מדריך רלוונטי שהיה בהכנה.

דרכי אכיפה:

- באחריות צוות המסע להבהיר את הנוהל מול המדריכים בהכנה
 - באחריות המדריך לקיים את הנהלים בעבודה עם בני הנוער, בשיחת ההכנה בבית ובמהלך הכנס
 - במידה והנהלים והנורמות לא יקוימו, יתקיים מדרג התייחסות ופעולה:
- פעם ראשונה שיחה של הראש ראש עם מדריך ועדכון מנהל החינוך, ומתן אזהרה לגבי יציאה לרכיבה.
- פעם שנייה שיחה של מנהל המסע עם המדריך ומנהל החינוך על יציאה לרכיבה.

4.2 נהלי ונורמות התנהלות לחניכים ולמדריכים

המסע הינו פעילות של התק"צ. כל פעילות של התק"צ מוגדרת כפעילות חינוכית בכל מהלך השהות באירוע. ככזה, האחריות על החניכים, ביטחונם, הבטיחות שמוענקת להם והחוויה החינוכית שלהם הם חלק בלתי נפרד מהפעילות עצמה.

- יש להישמע למדריכים ולאנשי הצוות.
- אסורה רכיבה ללא קסדה
- האירוע הוא מהלך שעוברים יחד כקבוצה, אין להינתק מהקבוצה ללא אישור המדריך.
- תנאי השתתפות באירוע היא מחויבות להשתתפות מלאה בלוי"ז המפעל.
- אין לנהוג באלימות מילולית.
- אין לנהוג בוונדליזם מכל סוג שהוא.
- אין לעשן נרגילה.
- חל איסור מוחלט על: שימוש בסמים, שתיית אלכוהול, הטרדות מיניות, אלימות פיזית, . אין לגנוב. כל העובר על נוהל זה יורחק מידית מהמסע.
- יש לשמור על חוקי מדינת ישראל- מעבר על חוקים אלו יגרור הרחקה מידית ויישקל דיווח למשטרה.
- אי שמירה על הכללים תהווה עילה להפסקת הפעילות של החניך או של הקבוצה כולה.

4.3 נהלי בטיחות כללים מסע י"ב 2021

נהלים מחייבים:

- א. כל מדריך חייב שברשותו יהיו רשימות שמיות של כלל המשתתפים בקבוצתו הכוללים את הפרטים הבאים. שם, ת"ז, כתובת מדויקת, טלפון בבית, טלפון של קרוב משפחה, האם יש רגישות לתרופות כל שהן, שייכות לקופת חולים.
- ב. על כל מדריך להגיש בהרשמה את כל אישורי ההורים לצוות הקליטה
- ג. כל קבוצה חייבת לוודא בטיחות ציוד הבישול שלה ובכלל זה לוודא צנרת גז תקינה הכוללת ווסת.
- ד. גנרטורים: יופעלו במרחק בטיחות של מעל 20 מטר מכל קבוצה אחרת, תוך עמידה על הקרקע, הגירימן רחוק יותר משלושה מטרים מהגנרטור הפועל. תקינות הכבל המאריך חייבת להיבדק על ידי איש מקצוע לפני היציאה למסע. אין לעשות שימוש בציוד שנראה פגום.
- ה. כל קבוצה מחויבת להביא עמה מטף כיבוי שיעמוד בצמידות לעמדת הבישול במהלך הערבים.
- ו. כל קבוצה שמביאה איתה רכב ונהגים מחויבת:
 - נהג יהיה מעל גיל 24 ועם ניסיון של שנתיים לפחות.
 - הרכב והעגלה יהיו מצוידים ברישיונות בתוקף.
 - כל הנהגים ישתתפו מידי יום בתדריך שיגדיר את נוהל התנועה במהלך היום ויצוידו באישור מטעם צוות המסע שהם נוהגים כחלק ממסע י"ב.
- ז. כל קבוצה חייבת לוודא שלמשתתפים יש מספיק כלים לנשיאת מים במהלך יום הרכיבה.
- ח. אין להדליק גזיות, מצתים או כל אש אחרת בתוך האוהלים, יש לחדד נוהל זה בכדי למנוע הצתה של אוהל או שקי שינה.
- ט. בלינה, יש להפריד בין נשים לגברים באוהלים (אין לישון באוהל מעורב מבחינה מגדרית).

מומלץ:

1. הבאת ציוד חבישה ועזרה ראשונה קבוצתי, לקבוצות גדולות מומלץ לצרף אליהם חובש.
2. הבאת שקי שינה וציוד חם – נוסף על מספר המשתתפים במידה ויחסר או יהיו טמפרטורות נמוכות.
3. הבאת משקפות ומגדירי צמחים.
4. הצטיידות במפות סימון שבילים של האזור להעמקת ההכרות עם האזור.

4.4 נהלי רכיבה באופניים במהלך מסע י"ב

קבלת אופניים והחזרתם

- קבלת האופניים – ע"י מדריך מלווה, לפי קבוצות בהזמנה דרך הכריזה. כול קבוצה תסמן את האופניים בסרט צבעוני, חניך מקבל אופניים לשלושת ימים.
- עם קבלת האופניים בדקו שהאופניים והקסדה מתאימים למידתכם, בצעו נסיעה לניסיון ובדיקה לפני עזיבת המתחם.

- **החזרת האופניים** – בנקודת הסיום בחניון עידן לפני הטקס. כל מדריך מרכז את האופניים ומוודא שהחזיר לספק את מספר האופניים שקיבל.
- האופניים הינם באחריות הקבוצות בכל שלושת ימי הרכיבה עד להחזרתם.

להלן הנחיות לרכיבה במסע אופניים כנס י"ב:

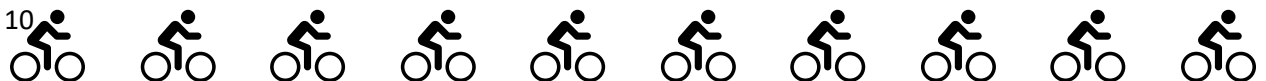
- הרכיבה עם קסדה רכוסה בלבד! אין לרכב ללא קסדה.
- הרכיבה בנעלים סגורות בלבד.
- הרכיבה היא עצמאית על הכביש לפי חוקי התנועה.
- בעצירה ו/או חנייה, יש לרדת מהכביש עם האופניים מעבר לשוליים אליהם מכוונים.
- במקרה של תקלה יש להמתין בצדי הכביש לרכב השרות במסלול. רכב ליווי ותיקונים נוסע על הציר כל העת.
- בקטע כביש צר, ללא שוליים, יש לרכב בטור בצד ימין (ימים א', ב' של המסע).
- במידה ומפסיקים את המסע יש להחזיר את האופניים לספק ממנו התקבלו.

4.5 ציוד אישי וקבוצתי

ציוד אישי:

- **ביגוד חם** – יהיה קר בלילות כדאי להביא ביגוד חם: פליזים ומעילים, כפפות, כובע גרב, חם צוואר/צעף, גרביים עבות/הרבה זוגות גרביים, געטקס, ביגוד תרמי למי שיש וכו'.
- **ציוד לרכיבה** - קרם הגנה, בגדים ונעליים נוחות לרכיבה, כובע, תיק גב קטן לנשיאת מים וסנדוויץ'.
- **לינה** – אוהל, מזרון, שק שינה טוב, שמיכת פליז לשים בתוכו - מומלץ מאוד!!! ובגדי שינה מחממים.
- **כלי אוכל וסכו"ם** – יותר נוח, נעים וטעים לאכול בכלים רב פעמיים... וגם יותר טוב לסביבה
- **כללי** - בגדים להחלפה, כלי רחצה, מגבת, פנס

צוות המסע דואג ל...	הקבוצה דואגת לעצמה
ליווי והנחיה למדריכים מההכנה למסע ובמהלכו	מזון
תיאום והסדרה עם המשטרה	כלי אוכל אישיים
ליווי והנחיה לנהגים וצוותי מינהלה	כלי בישול : סירים, מחבתות, כפות, קערות, קרש חיתוך, סכינים, מנגל, פויקה, ארגזים קשיחים לשמירה על הציוד
ביטוח	מטף לכיבוי אש, כירת גז, בלוני גז,
ליווי רפואי- רופא ואמבולנס + חובשים	שולחנות
אופניים וקסדות	כלי מים קבוצתיים ואישיים
רכבי ליווי לאופניים ומתן מענה טכני במהלך הרכיבה	שקי שינה ואוהלים.
מכלית מים, שירותים, פינוי אשפה, עצים למדורות	סרט צבעוני לסימון האופניים
מכולות להובלת ציוד שינה- לא כולל גז, צידניות או ציוד שביר	סרט סימון לתיקים – לזיהוי הציוד המועבר במכולה
	איש / צוות לוגיסטי ורכב לוגיסטי
	תיק עזרה ראשונה קבוצתי - כדאי
	נייר טואלט
	ציליות - לחניונים לא צריך. ניתן להביא בשביל ארוחת הצהריים למי שמתכנן שרכב לוגיסטי יפגוש אותו בנקודה
	חצי חבית / משחט כלשהו למדורה (לא עושים מדורה על הקרקע בשטח)

5 דגשים ומשימות שחשוב וחובה לעשות בבית, לפני היציאה למסע י"ב

- המדריך ומנהל החינוך יסמנו לעצמם מטרות שרוצים להשיג מהתהליך במסע למען חוויה מיטבית לקבוצה ולפרט.
- המדריך ומנהל החינוך יסכמו את דרכי הפעולה בכל נושאי הנהלים והנורמות ואכיפתם.
- יש לקיים שיחת הכנה עם החניכים בה יועברו מטרות המסע, לוח הזמנים, נהלים טכניים ושיח חינוכי.
- יש לערוך חלוקת תפקידים ומשימות מקדימה בבית. מומלץ להיעזר בפעילות מוצעת בחוברת זו.
- יש לקיים פעילות הכנה אחת לפחות לחיבור לנושאים המרכזיים במסע (מוצעות בחוברת המדריכים)
- רצוי לערוך תרגול בישולי שדה
- יש להוציא מכתב להורים אשר מסביר את הרציונל, הנהלים והנורמות של המסע.
- מזמינים אתכם לראות בראש ראש כתובת לשאלות, הבהרות והיערכות במהלך הכנת מדריכים, בזמן ההיערכות בבית ובמסע עצמו.

פרק ב' - הציר החינוכי

כמה מילים על הרציונל החינוכי של מסע י"ב: המסע הינו בדגש קבוצתי ומהווה את אחד משיאי התהליך החינוכי השנתי שעוברים בני הנוער עם המדריכים לאורך השנה. הפלטפורמה של המסע הכוללת 4 ימי שטח ורכיבה על אופניים מספקת לבני הנוער אלמנט חווייתי המשלב למידה והפנמת תוכן חינוכי בלתי פורמאלי המתייחס לנקודת הזמן הרלוונטית בחייהם של בני י"ב. השאלות הניצבות בפני בני הנוער קשורות ומקדמות את השלב הבא בחייהם – שנת השירות ו/או הצבא. באחריותנו – הצוות החינוכי לנצל את הזמן הייחודי לצד החניכים בימי המסע ולקדם דיון והעמקה בתכנים שאינם באים לידי ביטוי ביומיום. המסע מחולק לארבעה תכנים מרכזיים הבאים לידי ביטוי בפעילויות המובנות במהלך המסע ומוצגות בחלק זה של החוברת: שנת השירות, שירות משמעותי, הכרת חבל ארץ – ערבה תיכונה וכן גיבוש הקבוצה והנעת תהליכים חברתיים.

ציר חינוכי – מסע י"ב

פעילות/יום במסע	יום 1 – 29/11	יום 2 – 30/11	יום 3 – 1/12	יום 4 – 2/12
נושא יומי	חבל ארץ	שירות משמעותי	עשייה חברתית ושנת י"ג	בה"ד 1
מטרות	1. היכרות עם חבל ארץ והשפעת האדם על מאפייניו: פארק תמנע, עמק ססגון, ערבה דרומית, חבל אילות 2. חולות סמר, אדמות מלחה. 3. גבול ישראל-ירדן 4. פעילות האדם באזור מדברי ומרוחק	1. הכירות וחשיפה למשימותיו של הלוחם ואתגריו. 2. עידוד לשירות צבאי משמעותי. 3. עידוד למנהיגות והובלה באזרחות.	1. עידוד היציאה לשנת שירות – דחיית השירות הצבאי בשנה לטובת שנת התנדבות ומשימות בחינוך ובהתיישבות. 2. יצירת שיח בנושא מחויבות והתחייבות. 3. העלאת מודעות - המיון לש"ש כתהליך אישי וחברתי	1. הקניית ידע בנושאי המיונים והתהליכים בצבא. 2. עידוד לשירות צבאי משמעותי. 3. עידוד למנהיגות והובלה באזרחות.

חלק זה של החוברת מחולק לפי שלושת החלקים של תהליך חינוך: לקראת המסע – במהלך המסע – המשך לאחר המסע.

לקראת היציאה למסע

1.1 פעילות בנושא גיבוש מטרות קבוצתיות למסע

משך הפעילות: 30 דקות

ציוד: הדפסת המטרות על דפי 4a, דפים ריקים, אבנים 3 מספר המשתתפים

רציונל: הכנה מקדימה בבית לקראת המסע תורמת רבות להצלחה בשטח.

גיבוש מראש של מטרות קבוצתיות במסע ודרכים להשגתן עוזר להבנת המהות, להתכווננות

לקראת המסע, ולקיחת אחריות אישית וקבוצתית.

פעילות המשך בנושא חלוקת תפקידים במסע תתרום ליכולת ורמת ההתארגנות והשותפות

המעשית בשטח.

מטרות הפעילות:

- עיצוב קבוצתי של מטרות החוויה הקבוצתית במסע
- ניהול שיח על ההזדמנויות והאפשרויות שהמסע מזמן

מהלך:

1. המדריך מפזר את המטרות במרכז המעגל. מסביר כי אלו מטרות אפשריות של הקבוצה למסע. עוברים יחד על המטרות ושואלים אם מישהו רוצה להציע מטרה שלא כתובה.
2. כל משתתף לוקח 3 אבנים וממקם על שלוש המטרות שלו למסע.
3. הקבוצה צריכה לבחור שלוש מטרות מרכזיות לקבוצה
4. סיכום: על הקבוצה לפרט באיזה כלים היא יכולה להגשים את המטרה שלה. מה יגרום לקבוצה להגשים את מטרותיה למסע? (לדוגמא: חלוקת אחריות מראש, לויז' לעצירות משותפות, שיחת קבוצה בערבים שבה בודקים התקדמות לפי המטרות, פעילויות כיפיות במהלך המסע)

המטרות (הצעה, ניתן להוסיף עוד):

אזירה טובה ומפרגנת, שנתגבש כקבוצה, שיהיה אוכל טעים, שכולם יהיו שותפים לעשייה, שיהיו צחוקים, לסיים מהר את הרכיבה, שכולם יהיו שותפים בתפעול וניקיון המחנה, שנגיע ראשונים לחניון הלינה, שתהיה חלוקה לא מגדרית לתפקידים, שנכיר אחד את השני טוב יותר, שנדע לעבוד כקבוצה, שלאף אחד לא יהיה פנצ'ר, שניצור חברויות חדשות עם ישובים אחרים, שיהיה לי מקום בקבוצה, אחר:

הפעילות היא כלי בידי המדריך להזכיר לבני הנוער לאורך כל המסע את מטרות הקבוצה שנקבעו על ידם. בהצלחה!

1.2 פעילות בנושא משימות ותפקידים בקבוצה

משך הפעילות: 30 דקות

ציוד: הדפסת / כתיבת כרטיסיות משימה / תפקיד

רציונל: שיח בנושא חלוקת תפקידים ומשימות עוזר לבחון, לתרגל לקיחת אחריות אישית כחלק מקבוצה ולקיחת אחריות קבוצתית. מה מתאים לי? מה בין מגדר לבין התאמה אישית? איך לוקחים אחריות על תפקידים פחות אטרקטיביים? איך יוצרים שותפות? חלוקת תפקידים מראש תתרום ליישום מטרות המסע, להתארגנות וליישום מיטבי בשטח.

מטרות

- יצירת שיח בונה בין בני הנוער על חלוקת העבודה ביניהם
- היכרות של בני הנוער עם המשימות העומדות בפניהם במסע כקבוצה

מהלך הפעילות:

1. בערימת כרטיסיות רושמים את המשימות והתפקידים. כל אחד מקבל כרטיס משימה או תפקיד
2. במידה והמשתתף אינו מעוניין בכרטיס, מתחיל סחר חליפין כ 5 דקות. מי רוצה להתחלף?
3. המדריך עושה סדר בבלגן, מושיב את הקבוצה במעגל ומפנה את הקבוצה אל השאלות הבאות לדיון:
 - מי קבל כרטיס שהוא מעוניין בו? למה הוא מעוניין בו? האם הוא חושב שהתפקיד שקיבל מתאים לו? האם מישהו בקבוצה מתאים לתפקיד יותר?
 - מי קבל כרטיס שאינו מעוניין בו? למה הוא לא מעוניין?
 - מה עושים בקבוצה עם תפקידים שאף אחד לא אוהב לעשות?
 - האם יש תפקידים חשובים יותר וחשובים פחות?
 - כמה חשוב לנו שכולם ייקחו תפקידים? על מה שווה להתווכח על מה לא?
 - האם יש קשר בין מה שקורה בקבוצה במהלך ההכנה כאן לבין מה שיקרה במסע?
4. סיכום: על הקבוצה להגיע להסכמה על חלוקת התפקידים

כרטיסיות המשימות (ניתן להוסיף עוד):

אחראי מחנה, אחראי הכנת ארוחות צהריים, אחראי ארוחות בוקר, אחראי סידור עבודה חיסול ארוחות כולל שטיפת כלים, אחראי תקינות האופניים, אחראי מעגלי שיח, אחראי פעילויות קבוצתיות שיובלו ע"י המדריכים, אחראי אירוח / התארחות בין קבוצות, אחראי משחקי כדור, אחראי משחקי שולחן, אחראי הקמת וסידור מחנה, אחראי ארוחת ערב יום ראשון, אחראי ארוחות ערב יום שני, אחראי ארוחת ערב יום שלישי, אחראי טקס, אחראי מדורה, אחראי ניקיון והיגיינה, אחראי שתייה

1.3 פעילות בנושא תפקידים מגדריים בקבוצה

משך הפעילות: 45 דקות

ציוד: אין

מטרות הפעילות:

- בירור התפקידים שלוקחים על עצמם בנים/בנות בחברת הנעורים בכלל ובמסע בפרט.
- להבדיל בין מין – הבדלים ביולוגיים, ומגדר – הבדלים חברתיים ותרבותיים.
- ליצר אמירה קבוצתית ביחס לתפקידים מגדריים במסע.

לפני שמתחילים, על ההבדל בין מין ומגדר –

מין מתייחס לשונות הפיזיולוגית בין זכר ונקבה, ומגדר מתייחס לאופן בו החברה והתרבות מעצבים את תפקיד הגבר והאישה

מהלך הפעילות

1. מחלקים את הקבוצה לבנים ובנות, על כל קבוצה לכתוב 3 תפקידים אופייניים למין השני בהקשר של מסע י"ב
2. כל קבוצה מציגה באופן היתולי ודרמטי את התפקידים.
3. דיון:
 - מה ההבדל בין מין ומגדר ואיך הנושא קשור לתפקידים במסע?
 - מה הם התפקידים של הבנים במסע? של הבנות?
 - ממה הדבר נובע?
 - האם התפקידים מוכרים לכם גם בפעילויות אחרות של הקבוצה? היכן?
 - האם הדבר מייצר בעיות? מגביל? האם יש מישהו שהדבר מפריע לו?
 - האם אנחנו רוצים לשנות את המצב? אם כן, מה ניתן לעשות בזמן המסע ובכלל?

1.4 פעילות בנושא שירות משמעותי-הכנה למסע.

אחת המשימות החשובות של מסע י"ב הוא עידוד השיח על השרות הצבאי המשמעותי. כל אחד ואחת מושפעים בתהליך הבחירה, ממטען ערכים אותו אסף במהלך חייו, מהצו הראשון (קב"א, דפר, פרופיל), מהאווירה בסביבת חייו- משפחה, חצר הישוב, בית הספר ולבסוף גם מהמוטיבציה האישית של כל נער או נערה למשמעות השירות שלו/שלה.

ביום האחרון של מסע האופנים נגיע לביקור בבה"ד 1- בית הספר לקצינים, בית הספר לקצינים של צה"ל על שם חיים (לסקוב) בה"ד 1) הוא בסיס ההדרכה המרכזי להכשרת קצינים בצה"ל, אשר בו מתבצעות רוב ההכשרות של קציני וקצינות צה"ל, למעט טייסים וחובלים. הבסיס נמצא בקרבת מצפה רמון. המטרה שלשמה התנועה הקיבוצית בוחרת לסיים את מסע י"ב היא לסמן קריאת כיוון לבני הנוער כי מצופה מהם לשרת שירות משמעותי ובמידת האפשר לצאת לפיקוד וקצונה. ניסיון העבר מלמד כי קיימת קורלציה בין יצאה לפיקוד וקצונה לבין לקיחת אחריות חברתית/קהילתית בחברה הישראלית וכן בה"ד 1 מסמל יותר מרק מקום בו עושים קורס קצינים אלה המקום בו נולדים מנהיגים עבור החברה הישראלית.

משך הפעילות: שעה

ציוד: כרטיסיות עם היגדים

מטרות:

- לתת הכוונה לבני הנוער לגעת בנקודות שיעוררו בהם חשיבה והתלבטות. אין צורך שבני הנוער יצאו מהפעילות עם סימני קריאה, אלא הדיון יעורר בהם עניין וסקרנות ויגרה כל אחד להבין שהסוד לאופי השירות ולמשמעותו תלוי הרבה באדם עצמו, ובדרך העיבוד שייתן לתפקיד ולמשימה שיוטלו עליו.
- הסבר לבני נוער על בה"ד 1 - בית הספר לקצינים.
- קיום שיח ערכי על שירות משמעותי פיקוד וקצונה

מהלך הפעילות:

לפניכם היגדים שונים מפוזרים. בחרו את ההיגד שאתם מסכימים איתו או ממש לא מסכימים איתו. הילדים מסתובבים בחדר ובוחרים הגד איתו הם מזדהים

- לא כולם חייבים לשרת, יש עוד דרכים לתרום למדינה חוץ משירות צבאי.
- מי שחי בחברה, צריך להיות מחויב לתת מעצמו למענה.
- קיים במדינה חוק גיוס חובה, ולכן כל אחד חייב לשרת בצבא.
- אני לא מוכן לשרת בצבא, כשאני לא מסכים עם מדיניות הממשלה.
- אם אתה ואני לא נעשה אז מי כן?
- למה שאתגייס מה יצא לי מזה?
- כקיבוצניק יש לי חובה לשרת שירות משמעותי.
- אני יוצק משמעות לשירות שלי

דיון:

מדוע בחרתם בהיגד זה? הכינו רשימה משותפת של הנימוקים. בעד ההיגד והנימוקים מנגד. סיכום גיבוש עמדה לגבי הגיוס הכרחית ותסייע לנו בתהליכים של טרום הגיוס. עמדתינו הברורה תסייע לנו בקבלת החלטות שונות שעלינו לקבל לפני הגיוס לצבא. העמדות שלנו מסייעים לנו בוויסות הרגשות טרום הגיוס לדוגמא, הן יכולות להרגיע ולהפחית התנגדויות. חלק שני:

נספר לבני הנוער על המסלול של המסע ונתמקד בימים השני והרביעי הנוגעים לשירות משמעותי.

שאלות:

- מה עושים בבה"ד 1?
- מדוע מבקרים שם?
- מהן הציפיות ממפגש עם חיילים וקצינים?
- מה היו רוצים לשאול אותם?

המדריך (במידה והיה בבה"ד 1) או צעיר מהקיבוץ יספר על החוויה האישית שלו מהקורס והיותו קצין, ידבר על החשיבות בפקוד וקצונה וכיצד עיצב אותו הקורס והתפקיד הצבאי.

דגש למדריך:

חשוב מאוד להעביר את שהמסר ששירות משמעותי אינו רק קרבי ושגם בתפקידים אחרים אפשר לתרום, ללמוד ולעשות הכי טוב שאפשר. כמו כל דבר בחיים- אם כבר אנחנו בצבא וחייבים בשירות במשך מספר שנים, אז לעשות הכי טוב שאפשר ונלמד ונפיק מהשירות את המרב.

1.5 מערך בנושא הבחירה להתנדב לשנת שירות-הכנה למסע

משך הפעילות: שעה

ציוד: פתקיות עם משפטים, 2 כרטיסיות גדולות, דפי 4A, עטים, מדבקות עגולות ב-5 צבעים.

מטרות:

- המשתתפים יכירו את האפשרויות העומדות בפניהם לאחר סיום לימודיהם ויעמדו על ההבדלים ביניהן (שנת שירות/ מכינה).
- יצירת שיח פתוח וכן לגבי הסיבות להתנדבות לשנת שירות תוך דגש על אפשרות הבחירה.

מהלך פעילות

1. **פתיחה:** ישיבה במעגל. הצגת נושא המפגש: היום נדבר על האפשרויות העומדות בפניכם לאחר סיום לימודי התיכון ולפני הגיוס לצבא. ישנה חשיבות לכך שתכירו את המסלולים הקיימים ותשקיעו מחשבה בשאלה האם אתם מעוניינים לבחור באחד מהם ומדוע.

המדריך מניח שתי כרטיסיות על הרצפה במרחק רב אחת מהשנייה- על האחת כתוב: **שנת שירות** ועל השנייה **מכינה**. המדריך מפזר את הפתקיות עם ההיגדים על הרצפה ומבקש מהמשתתפים לחלק אותם בין הכרטיסיות על פי ההנחיה הבאה: **מידת ההתאמה הטובה ביותר בעיניהם: שנת שירות או מכינה (הערה למדריך: חשוב לציין שכל המרכיבים נמצאים בכל אחד מהמסלולים במידה כזו או אחרת משום שמדובר במסלולים עם נקודות השקה רבות. בפעילות זו אנו בוחנים באיזה מסלול מושם דגש רב יותר על אותו רכיב ספציפי).**

משפטים שכתובים על הפתקיות:

- דגש על תהליך התפתחות אישית (תשובה: מכינה)
- דגש על עשייה חינוכית למען האחר (תשובה: שנת שירות)
- דגש על תרומה לחברה (תשובה: שנת שירות)
- חיי קומונה עצמאיים (תשובה: שנת שירות)
- דגש על תהליך גיבוש זהות (תשובה: מכינה)
- דגש על לימודי העשרה (תשובה: מכינה)
- דגש על התנדבות בקהילה (תשובה: שנת שירות)
- חיי קומונה כחלק מקבוצה גדולה יותר (תשובה: מכינה)
- ניהול תקציב קומונה באופן עצמאי (תשובה: שנת שירות)
- דגש על הכנה לשירות משמעותי בצבא (תשובה: מכינה)
- יצירת קבוצת מנהיגות (תשובה: מכינה)

לאחר שסיימו, יושבים במעגל ובוחנים את תשובות החניכים בעזרת השאלות הבאות:

- האם המשימה הייתה קלה או קשה?
- האם הייתם בטוחים איזה היגד מתאים לשנת שירות ואיזה למכינה?
- האם יש היגד מסוים שלדעתכם מתאים לשני המסלולים? מדוע?
- האם יש היגד שמהווה מידע חדש עבורכם?

- האם אחד המסלולים מעניין מישהו מכם? איזה מהם ומדוע?
 כעת המדריך יאסוף את העזרים ונשב חזרה במעגל. המדריך מדגיש שוב: המטרה בפעילות שעשינו היא להציג בפניכם, באופן כללי, את האפשרויות הקיימות בפניכם. במידה ואחד המסלולים מעניינים אתכם - אתם מוזמנים להמשיך לבירור מעמיק. חשוב לציין שיש אפשרות שאף מסלול לא מעניין אתכם - ואין שום דבר פסול בכך. לאחר שדיברנו באופן כללי על המסלולים הקיימים, נעבור לעסוק ספציפית בשנת שירות, בבחירה לצאת אליה ובסיבות לכך.

2. שנת שירות: המדריך מחלק 2 דפי 4A ועט לכל משתתף ומבקש מכל אחד **לכתוב 2 סיבות להתנדב לשנת שירות** (סיבה אחת על כל דף) ולהניח את הדף בתוך המעגל. במקביל המדריך מפזר 4 דפים שעליהם

כתובים ההיגדים הבאים: "כי כל החברים שלי עושים שנת שירות"

"בשביל לדחות את הגיוס"

"כי בת/בן הזוג שלי עושה שנת שירות"

"כי זה יעזור לי להגיע לתפקידים טובים בצבא"

לאחר מכן המדריך מחלק מדבקות עגולות ב-5 צבעים לחניכים ונותן את ההוראות הבאות (לפי הסדר):

מדבקה כחולה: להדביק על הדף המתאר את הסיבה שמישהו שאני מכיר הולך לעשות שנת שירות

מדבקה אדומה: להדביק על הדף המתאר את הסיבה שבגללה צריך לעשות שנת שירות

מדבקה צהובה: להדביק על הדף המתאר את הסיבה "שכולם אומרים" שבגללה הולכים לעשות שנת שירות

מדבקה ורודה: להדביק על הדף המתאר את הסיבה האמיתית שבגללה הולכים לעשות שנת שירות

מדבקה ירוקה: להדביק על הדף המתאר את הסיבה לכך שאני רוצה ללכת לעשות שנת שירות

(הערה למדריך: מומלץ לכתוב את ההוראות על לוח/ פלקט שכל המשתתפים רואים בצורה נוחה).

דיון: הדיון תלוי בסימונים של החניכים - המדריך צריך לבדוק על אלו סיבות הדביקו הכי הרבה מדבקות, על אלו סיבות לא הדביקו כלל, על אלו סיבות הדביקו מדבקות מגוונות וכו'.

באופן כללי אפשר להתייחס לשאלות הבאות:

- מה הפער בין "הסיבה שבגללה צריך לעשות שנת שירות" לבין "הסיבה האמיתית שבגללה עושים שנת שירות"?

- האם יש סיבות שבעיניכם הן סיבות שגויות ליציאה לשנת שירות? מה יכול לקרות אם מישהו הולך לשנת שירות בגלל סיבות אלה? (תשובה: תחושת חוסר משמעות, תסכול, נשירה וכו').

- במידה ואני רוצה לעשות שנת שירות - האם מדובר בשילוב של כמה סיבות? אלו:

- מדוע יש סיבה "שכולם אומרים"? למה "כולם אומרים" דווקא אותה?

- האם יש פער בין הסיבה שבעיני "צריך" לעשות שנת שירות לבין הסיבה שאני "רוצה" לעשות שנת שירות?

3. סיכום: המטרה ביציאה לשנת שירות היא רצון לעסוק בפעילות חינוכית, חברתית וקהילתית. עשייה התנדבותית למען האחר. כאשר אתם שואלים את עצמכם האם לבחור לצאת לשנת שירות או מכינה, עליכם לבחון את הסיבות לכך עבורכם והאם זה משהו שאתם באמת רוצים בו. מומלץ לאסוף מידע מהימן (לדוגמה, דרך אתרים רשמיים של גופים משלחים), להיפגש עם אנשים בסביבתכם שעשו שנת שירות או מכינה ולהתייעץ עם אנשים הקרובים לכם לפני שאתם מקבלים החלטה בנושא. הבחירה היא בידיכם.

פעילויות

בזמן המסע

2.1 טקסי הדלקת נרות

מדי יום יתקיים טקס הדלקת נרות ע"י נציגים של אחד הראשים ובו יישא דברים דובר מרכזי בתכנים הנוגעים לנושאים המרכזיים של היום.

לרשות המדריכים המארגנים את הדלקת הנרות 10 דקות אשר יכולות לכלול: הדלקת נרות, ברכה על הנרות, שיר וכו'

להלן חלוקת הדלקת הנרות לפי ראשים:

תאריך	אחריות על הטקס	היכן מתקיים ומתי?
29.11.21	ראש 1	שטח לינה 20:30
30.11.21	ראש 2	שטח לינה 20:30
1.12.21	ראש 3	שטח לינה 20:30
2.12.21	ראש 4	ליד בה"ד 1 13:00

2.2 29.11.21 יום בנושא חבל ארץ

תכני היום יצורפו בחוברת נלוות

פעילות סיכום יום בסימן חנוכה:

משך הפעילות: 20 דקות

ציוד: נר לכל נער. מצית / גפרורים

מטרות הפעילות:

- העשרת הידע באופן חווייתי
- שימוש בתכני חג החנוכה ככלי לגיבוש קבוצתי ויצירת בקשר בין-אישי של בני הנוער

מהלך הפעילות:

1. מדריך מקריא:

אנחנו נמצאים בתקופה בשנה, בה נוטה מחציתו הצפונית של כדור הארץ הרחק מהשמש ביחס למחצית הדרומית, ונחשפת פחות שעות לאור השמש ביחס לתקופת הקיץ. הימים הולכים ומתקצרים, עד ה-21/12-היום הקצר בשנה.

בני האדם חוו את התופעה הזו, של התקצרות שעות האור, באופן עוצמתי, ולעיתים אף מפחיד. כל תרבות ביקשה להתמודד עם התופעה הקוסמית הלא מוסברת, ועם החשש שהעולם ימשיך ויחשיך עד שלא יהיה אור כלל. בני האדם ביקשו לעשות פעולות של הגברת האור בעולם, וכך אנחנו רואים בכל תרבות חגים שקשורים לאור במיוחד בתקופה הזו. כך ננעץ חג המולד הנוצרי ב-24.12, ויש

חגים מגוונים סביב אור בתרבויות שונות באסיה. התרבות שלנו מציינת את האירוע הקוסמי הזה
בחנוכה ובהדלקת נרות.

היום אנחנו יודעים שהגברת האור בעולם לא תלויה בבני האדם, ושהחל מה- 21 בדצמבר בכל שנה
האור ילך ויגבר. עדיין יש הרבה חושך בעולם מסוגים שונים, ולכל אחד מאתנו יש את היכולת
להשפיע ולשנות את עצמו ואת סביבתו.

2. משימה בהנחיית המדריך

לקראת השנה המשמעותית של כל אחד ואחת מכם, נתמקד באור שבתוכנו.

- כל אחד מבני הקבוצה, אוהו בנר, עדיין כבוי.
- המדריך ידליק ראשון נר.
- בסבב - כל אחד, ידליק את הנר מהחבר שיושב משמאלו ויגיד בקול איזה אור היה מאחל
להגביר אצלו (כל אחד מדבר על עצמו - מה היה רוצה לחזק, להעצים ולהאיר לקראת השנה
המשמעותית?).
- או
- בסבב כל אחד מדליק את הנר לחברו ואומר מה האור שהחבר מביא (לקבוצה, לעולם..).

3. שיחה וסיכום :

שימו לב, שלמרות שלקחנו את האור, מהחבר שליחנו, לא ביטלנו לו את האור, או החלשנו אותו,
להיפך, האור גדל והתחזק וכך גם עוצמת הקבוצה והיחד מורגשת, מועצמת וחזקה מתמיד. קטע
קריאה - הרב קוק :

”צריך שכל איש ידע ויבין, שבתוכו דולק נר.
ואין נרו שלו כנר חברו, ואין איש שאין לו נר,
וצריך שכל איש ידע ויבין, שעליו לעמול ולגלות
את אור הנר ברבים ולהדליקו לאבוקה גדולה
ולהאיר את העולם כולו”

2.2 30.11.21 יום בנושא שרות משמעותי

בשעות הצהריים נקיים מעגלי שיח בנושא שירות צבאי המעגלי ינוהלו ע"י הראשונים.

פעילות סיכום יום-עיבוד

משך הפעילות: כ-20 דקות

ציוד: רשימה עם התחלות של משפטים

מטרות:

- הזדמנות לראות ולשמוע את כל חברי הקבוצה
- התבוננות על היום שעבר וזיהוי תובנות ושאלות שעולות
- עיבוד ציר התוכן של אותו היום

חשוב לנו לסכם את היום, ולבדוק עם אילו תחושות אתם יוצאים היום.

כמו כן זו הזדמנות פז להסתכל לחבריה בעיניים להבין באיזה מצב רוח הם ומה התחושה שאיתה הם מסיימים את היום.

מהלך הפעילות:

כל מדריך יקבל דף עם רשימה של משפטים, סבב המדריך נותן לכל אחד מהחברה התחלה של משפט והצעיר צריך להשלים.

בסיום כל משפט על המדריך לשאול את הקבוצה עוד משהו הרגיש כך, מתחבר, משהו הרגיש משהו אחר.

מצ"ב רשימת המשפטים:

התחלות של משפטים:

- הדבר שהיה לי הכי מעניין היום...
- מה למדתי היום...
- אתגר אותי....
- הכי נהייתי מ....
- הופתעתי לגלות על עצמי ש...
- אני רוצה להודות על...

- החוויה המשמעותית שאני לוקח איתי מהיום...
- הכי מסקרן אותי...
- השאלה שעלתה בי...
- אני חושש מ...
- חשוב לי ש...
- הייתי רוצה להרחיב את הידע על...
- פגשתי את...
- אני מקווה ש...
- הדבר שהכי הופתעתי ממנו הוא...
- מחר הייתי רוצה ש...
- הציפיות שלי להמשך...
- הלואי ש...

בסיום השיח אם עולה מורכבות עם אחד החברה שווה לקחת לשיחה אישית.

2.3 1.12.21 יום בנושא התנדבות לשנת השירות

מפגש עם ש"שנים:

ביום השלישי למסע, יגיעו ש"שנים מהקומונות באזור למפגש עם החניכים. הש"שנים יתחלקו בין הקבוצות וישבו עם החניכים לשיחה פתוחה, "בגובה העיניים", בנוגע לבחירה להתנדב לשנת שירות, תהליכי המיון והקבלה, וישתפו בחוויותיהם משנת השירות עד כה.

שולחן צוות שנת שירות:

שולחן צוות שנת שירות במסע יאפשר פגישה עם צוות שנת-שירות של אגף החינוך בתנועה הקיבוצית לשם קבלת מידע בנוגע לתהליכי המיון והקבלה, התייעצויות ושאלות בנוגע לשנת השירות.

עיבוד וסיכום מעגלי שיח עם הש"שנים

משך פעילות: חצי שעה

ציוד נדרש: כרטיסיות שאלות (יחולקו ע"י הצוות)

מטרות:

- עיבוד וסיכום מעגלי השיח עם הש"שנים.
- אפשרות לשתף במחשבות ו/או שאלות בעקבות מעגלי השיח.

מהלך פעילות

לאחר סיום מעגלי השיח עם הש"שנים, כל קבוצה יושבת עם המדריך שלה ומקיימת מפגש קצר שעוסק בעיבוד וסיכום המפגש. יושבים במעגל, המדריך מפזר את כרטיסיות השאלות ומבקשים מכל משתתף לבחור שאלה אליה הוא מעוניין להתייחס. לאחר סיום הסבב, תוך התייחסות לדברי המשתתפים, מומלץ להזכיר שבמהלך הערב יפתח "שולחן צוות שנת שירות" לטובת מתן תשובות לשאלות ובירורים נוספים.

להלן השאלות:

1. דבר חדש שלמדתי מהמפגש...
2. תובנה/ מחשבה בעקבות המפגש...
3. האם המפגש שינה את דעתי לגבי סוגיה מסוימת...
4. דבר שהפתיע אותי...
5. דבר שתסכל אותי...
6. דבר שאני לוקח איתי מהמפגש...
7. שאלה שעלתה בי בעקבות המפגש...
8. דבר שאני רוצה לעשות בעקבות המפגש...

2.4 2.12.21 בה"ד 1 – יום בנושא פיקוד וקצונה

בה"ד 1, בית הספר לקצינים ע"ש רא"ל לסקוב - יש על מה לדבר:

אחת המטרות של מסע י"ב הוא השיח על השרות הצבאי המשמעותי. כל אחד ואחת מושפעים בתהליך הבחירה ממטען ערכי מיכולות נמדדות (קב"א, דפר, פרופיל), מהאווירה בסביבת החברתית והמשפחתית ומהמוטיבציה האישית.

כמה עובדות על פיקוד וקצונה:

- צהל הוא כור היתוך חברתי- כל אזרחי המדינה מתחילים מאותה מדרגת זכויות וחובות בצבא, ללא הבדל במעמד חברתי, דתי וסוציאקונומי.
- הצבא הוא מערכת היררכית אולם אישיות המפקד מכתובה את התנהלות היחידה.
- רוח המפקד – בהנהגת המפקד היחידה תמלא את יעודה
- יש צורך גדול לשדרת פיקוד בוגרת, מנוסה, מוסרית וכריזמטית
- למפקד ניתנת אחריות רבה בשמירה על חיי אדם מחד ובביצוע הוראות ופקודות מאידך.
- האחריות ניתנת בעקבות מעבר קורסים ייעודיים
- תפקיד של פיקוד והובלה הופך את החייל/קצין למוביל דרך, משפיע, מעצב התנהגות וערכים.
- מהמפקדים יש ציפייה לראות דברים מזווית בוגרת ורחבה יותר מחייליהם.

ועוד כמה עובדות כלליות על שירות משמעותי:

- שוויון מגדרי –
 - בעשור האחרון מרבית התפקידים נפתחו לשרות נשים – מלבד תפקידי הלוחמה ביחידות הקרביות המסתערות.
 - בשנים האחרונות הוקמו גדודים מעורבים בהם אין שוני בין לוחם ללוחמת: קרקל, אריות הירדן, ברדלס. גדודים אלו מופנים למשימות שמירה והגנה בגבולות מפני חדירות גורמים עוינים: הברחות נשים, אמל"ח, סמים.
 - קיימות יחידות אחרות כגון תותחנים, נ.מ, פקוד העורף, חילוץ והצלה, איסוף קרבי בהם נשים הם חלק אורגני מסד"כ היחידה.
- סייירת או ניירת – הגורם המחליט על שיבוץ סופי לתפקיד צבאי הינו הצבא. יש לקחת בחשבון שגם אם רצית או כיוונת, ולא התקבלת לתפקיד אליו שאפת - לך שמורה ההחלטה איך לבצע את המוטל עליך. זה המקום שלך ושל השקפתך וערכיך כיצד להפוך מצב נתון להזדמנות לשינוי ולתפקיד משמעותי. ההתייחסות לדברים, הסקרנות, החשיבה מחוץ לקופסה-הם הגורמים שיכולים לסייע במהפך.

מהלך הביקור בבה"ד 1

1. מפגש עם קצינים:

במהלך השיחה יספרו הקצינים על אופי השרות שלהם, על האתגר האישי, מקום של השפעה, מעורבות חברתית, יכולת להוביל שינוי וציפיות מדור החיילים הבא. מטרת השיח – להעלות סוגיות ושאלות, לגעת בנקודות שיעוררו חשיבה, התלבטות, עניין וסקרנות, במטרה לאפשר לבני הנוער להבין, שהסוד לאופי השרות ולמשמעותו תלוי בעיקר בו עצמו.

2. שיחה עם מג"ד או מפקד הבה"ד תעסוק במהות הקורס.

חזון בה"ד 1: "ממני תראו וכן תעשו", כאשר הערכים המובילים, הנם:

- גישה אנושית – מוסריות.
- מחויבות.
- מקצועיות.
- מדריכות.
- רעות ועבודת צוות.
- אהבת העשייה.
- יסודות הצבא.
- דוגמא אישית.
- ענווה ולמידה.
- יסודיות ושיטתיות.

ההכשרה בבה"ד 1 מתבססת על שני ממדים: ממד מקצועי וממד המחויבות והזיקה.

בנוסף לכך, ניתן לחלק את שלב ההכשרה לשלושה צירים עיקריים:

ציר הדמות, ציר המקצועיות וציר המנהיגות. כל אלה יכשירו את הצוער לתפקד כקצין באופן מוצלח בביצוע המשימות. (מתוך האתר של צה"ל).

השירות המשמעותי בצבא והיציאה לקצונה יכול להיות מקפצה לחיים הבוגרים של מעורבות, ולקיחת אחריות אישית וציבורית.

פעילות סיכום יום/מסע-עיבוד

משך הפעילות: כ-20 דקות

עזרים: דף סימן שאלה סימן קריאה

מטרות המפגש-

- הזדמנות לראות ולשמע את כל חברי הקבוצה
- התבוננות על היום שעבר וזיהוי תובנות ושאלות שעולות
- עיבוד ציר התוכן של אותו היום

מהלך:

בסוף היום המדריך. כה י.תאסוף את כלל הקבוצה לשיבה במעגל. השיחה יכולה להתנהל בסבב או בשיחה פתוחה. חשוב לשים לב שלכל הנערות והנערים יש מקום לביטוי בשיחה (סבב הוא כלי טוב לקבוצות שבהן יש אנשים שלא מדברים בקביעות).

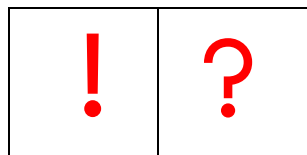
המנחה מציגה שני דפים (או שני צדדים של אותו דף) על אחד סימן שאלה גדול, ועל השני סימן קריאה. הנחייה: סימן הקריאה מייצג את התובנות שהיו לנו במהלך היום/המסע, וסימן השאלה את השאלות והתהיות שעלו במהלכו.

כל חניך. כה בתורו. מה את סימן השאלה ומספר על שאלה/שאלות שעלו לו. במהלך היום. השאלות יכולות לעסוק בתוכן של היום, בהתנהלות הקבוצה, בהתנהלות שלו או בכל נושא רלוונטי אחר שהמדריך מוצא לנכון.

כל חניך. כה מרים. מה את סימן הקריאה ומספר. על תובנה/משהו חדש שלמד. היום. כנ"ל התובנות יכולות לעסוק בתוכן בקבוצה או בפרט, לפי הכיוון אליו המדריך. כה רוצה לקחת את המפגש. כל חניך. כה יכול. להרים ברצף את סימן השאלה וסימן הקריאה, או לעשות סבב של אחד מהם ואז של השני.

שימו לב:

1. ניתן לשאול את החניכים שאלות כלליות או שאלה ספציפית ומכוונת למשל:
 - ? איזה שאלות עולות מהמפגש עם שנות השירות?
 - ? אילו שאלות עולות מהמפגש עם בה"ד 1?
 - ! מה למדתי על עצמי לגבי יכולת ההתמודדות עם הקושי הפיזי של הרכיבה.
 - ! משהו חדש שלמדתי על חבל אילות.
2. פעמים רבות החניך הראשון שמדבר מתווה את סגנון השיח, לכן **שימו לב מי מתחיל..**

פעילויות

לאחר המסע

3.1 פעילות בנושא סיכום מסע י"ב

משך הפעילות: 30 דקות

ציוד: וופלים קטנים כמספר המשתתפים, הדפסת/כתיבת פתקיות

מטרות הפעילות:

- התבוננות על התהליך שהקבוצה עברה במסע
- התבוננות על התהליך האישי שבני הנוער עברו במסע
- חשיבה להמשך: מה היינו רוצים לקחת לפעילות היומיומית מהחווייה?

מהלך הפעילות:

1. פתיחה: יושבים במעגל כל הקבוצה. במרכז שמים ופלים. על כל ופל מדבקה עם מילה שמתארת משהו שתרים לקבוצה. כל נער מסתכל על מי שיושב מימינו, ניגש למרכז ובוחר ופל שמתאר את האופן שבו תרים לקבוצה.

2. בסבב:

- איך עבר עלי המסע? מה התובנות שלי/השאלות שעלו בי
- מה בהתנהלות הקבוצה הוא הייתי רוצה לקחת להמשך הפעילות ביישוב?
- מעניק לזה שמימינו את הופל עם המילה ומנמק.

מילים להדבקה על הוופלים:

אותנטיות, תקשורת, הזדמנויות, יושר, מסרות, מנהיגות, נקודת מבט, חדשנות, ביחד, אינטימיות, נתינה, תשוקה, איזון, הצלחה, שלמות, אמונה, אינטואיציה, בחירה, ייעוד, עשייה, הרגלים, יוזמה, מטרה, סיכון, מיקוד, התמדה, פתרונות, דרך, התחלה, ערנות, תוצאות, פשוט להיות, למידה, שמחה, עצירה, בהירות, ביטחון, שליחה, השתקפות, תודה, חופש, אהבה, התמודדות, יצירתיות ומילים נוספות הנראות לכם. רלוונטיות

3.2 פעילות בנושא המיונים לצבא - אל תוותר, תמיד לשאוף קדימה

משך הפעילות: 30 דקות

ציוד: ללא

מטרות הפעילות:

- שיח ודיון על השפעת המוטיבציה על יכולותינו
- קבלת תמונת מראה על ההערכה העצמית האישית והשפעתה על הצבת המטרה.

מהלך הפעילות:

1. פתיחה: שאלה - כמה פעמים אתם חושבים שאתם יכולים לקפוץ על רגל אחת ב-15 שניות? כל אחד/ת זורקת מספר ואז קופצים ורואים מה מראה הביצוע לעומת ההערכה.
2. שיחה ודיון:

- מה מייצג הפער בין ההשערה והביצוע?
 - מדוע אנו ממעיטים ביכולות שלנו או מעצימים אותם?
 - מה משפיע על המוטיבציה שלי להצליח?
 - עד כמה חשובה המטרה הסופית שאנו מציבים לעצמנו?
3. נקודות למדריך לשימוש בדיון:
- אקסיומה: לכל אחד יש לפחות הערכת חסר אחת.
- מה אפשר לעשות? (בדרך כלל התשובות – "לפרגן לו" "להרים לו" ואז לשאול איך אפשר?). תשובות אפשריות: להציע עזרה, לבקש עזרה. הרבה פעמים בחיים אנחנו יודעים שאנחנו צריכים לבקש עזרה ואנחנו לא מעיזים לבקש.
 - מה מקדם אותנו? תשובה אפשרית: לזהות שמישהו צריך עזרה ולהעז לעזור לו ולעצמינו.
 - אנחנו שמים לעצמנו את תקרת הזכוכית – אנחנו מגדירים לעצמנו, למשל בריצה- מגדירים מרחק או זמן. מי אמר שזה נכון? – אנחנו הגדרנו ואנחנו גם אלו שיכולים להסיר את הרף או להעלות את הרף.
 - קושי, סבל, מאמץ - אם מבינים שהם חלק מהסיפור, מבינים שמהם גם מתחזקים. לעיתים אנו רוצים שיהיה לנו קל, נוח ונעים, אך כולנו מעריכים את עצמינו ומצליחים יותר כשאנחנו מתאמצים.

3.3 מפגש בנושא תהליך המיונים לשנת שירות

משך הפעילות: שעה

ציוד: כרטיסיות (נספחים)

מטרות:

- המשתתפים יעסקו בהכנה לקראת תהליך המיונים לשנת השירות.
- המשתתפים יעסקו בהתמודדות עם הרגשות הנלווים לתהליך זה (לחץ, התרגשות, ציפייה, חוסר בטחון וכו').
- יצירת שיח על חווית חוסר הצלחה, תחושת אכזבה והתמודדות עמה.

מהלך פעילות

1. פתיחה: ישיבה במעגל על הרצפה. משחק אסוציאציות- המדריך אומר "מיונים לשנת שירות" וכל משתתף מתבקש להגיד רגשות/ תחושות המקושרים בעיניו למונח הנ"ל. המדריך מסביר: תקופת המיונים לשנת שירות היא תקופה מורכבת ומאתגרת לכל מי שנמצא בתהליך. מטרת המפגש שלנו הוא לעסוק בנושא זה (להתייחס למטרות הנ"ל).
2. ראיונות אישיים: המדריך מחלק את הקבוצה לזוגות ובוחר מי המרואיין ומי המראיין (הערה: כאשר אתם מחלקים את הקבוצה לזוגות- יש לקחת בחשבון מי מתאים למי על פי היכרותכם עם הקבוצה)

ומסביר: עכשיו אנחנו נדמה ראיון במיונים לשנת שירות. אני אשאל אתכם שאלה והמראיון צריך לענות. בשאלה הבאה התפקידים יתחלפו- והמראיון יהיה המראיון. מרגע שאילת השאלה יש לכם דקה לענות עליה עד שעוברים לשאלה הבאה.

(הערה למדריך: המטרה בפעילות היא לתת להם הזדמנות לתרגל סיטואציה של ראיון. חשוב לזהות מי מתקשה בפעילות ולפנות אליו בהמשך למתן הכוונה וכו').

1. ספר קצת על עצמך....
2. האם עסקת בעבר בעבודה התנדבותית כלשהי?
3. ספר על נקודת חוזק שלך.
4. מדוע אתה רוצה להתנדב לשנת שירות?
5. ספר על חוויה משמעותית שחווית.
6. מה אתה אוהב לעשות בזמנך הפנוי?
7. מה התכונה שלדעתך חשובה שיהיה לשיי?
8. מה לדעתך עשוי לאתגר אותך בשנת השירות?

כעת כל אחד מתבקש לתת משוב עם הערות בונות לבן זוגו על תשובותיו בראיון (הערה- יש לשים לב שהמשתתפים לא אומרים הערות פוגעניות וכו').

דיון: חוזרים לישיבה במעגל. שאלות לדיון:

- איך הרגשתם במהלך התרגיל?
- האם הרגשתם שהצלחתם להציג את עצמכם בצורה מיטבית?
- מה היה לכם קשה בתרגיל?
- האם הייתם עונים על אחת השאלות בצורה שונה?
- באיזה מובן התרגיל הצליח לדמות סיטואציה של ראיון? ובאיזה מובן הוא שונה מראיון "אמיתי"?
- האם עניתם על השאלות באופן כן לחלוטין?

3. סיכום+ מעבר לנושא הבא: המטרה של התרגיל הנ"ל היא לתת לכם הזדמנות להתנסות בראיון שהוא חלק מתהליך המיון לשנת שירות. תהליך המיון כולל עוד רכיבים שונים וישנו קושי להתכונן לקראתם. לכן, חשוב שתנסו לשמור על רוגע (על אף הלחץ וההתרגשות), לבוא בגישה חיובית ולנסות להציג את עצמכם בצורה אותנטית וכנה. שנת שירות היא בחירה של שני הצדדים (המתנדב והמסגרת) חשוב שאנשי הצוות יצליחו להכיר אתכם, בזמן הקצר שיש לכם יחד, על מנת שההתאמה תהיה מוצלחת. כעת, נעסוק בחוויית חוסר הצלחה וההתמודדות עמה. המדריך מבקש מכל משתתף לספר על חוויית חוסר הצלחה שחוה בעבר וכיצד התמודד עמה (הערה: אם המשתתפים לא מעוניינים לספר- המדריך מספר חוויית חוסר הצלחה שלו). לאחר מכן המדריך מחלק את הקבוצה ל-4 קבוצות ומחלק לכל קבוצה כרטיסיה עם מקרה המתאר חוויית חוסר הצלחה בהקשר של המיונים לשנת השירות+ שאלות לדיון (נספחים).

4. סיכום: חוזרים לשבת במעגל. מבקשים נציג מכל קבוצה/ שתי קבוצות נבחרות לספר על קטע הקריאה ולסכם את מחשבות הקבוצה בנושא. יש לבקש משאר המשתתפים להביע את דעתכם. לאחר הדיון יש כמה נקודות שחשוב להעביר:

- הקבלה לשנת שירות אינה נקבעת על פי המועמד "הטוב" ביותר, ישנם שיקולים רבים שאנו לא חשופים להם כמו- הרכב מאוזן של חברי הקומונה, חלוקה בין בנים ובנות, התאמה אישיותית למסגרת ספציפית ועוד.
- הביקוש רב ועל כל מקום מתמודדים בני נוער רבים. לכן, ישנם מקרים רבים בהם נערים ונערות ראויים, מוכשרים ובעלי יכולות גבוהות אינם מתקבלים.
- חשוב לנסות, למרות האכזבה, לקחת את הנושא בפרופורציות הנכונות, ולהבין שקבלה או אי קבלה לא אומרת על היכולות או על האישיות שלנו דבר.
- מי שמעוניין לעסוק בעשייה חינוכית התנדבותית יכול לעשות זאת דרך ארגונים רבים. ניתן לקבל מידע על ארגונים משלחים נוספים באתר שנת שירות של התנועה הקיבוצית.

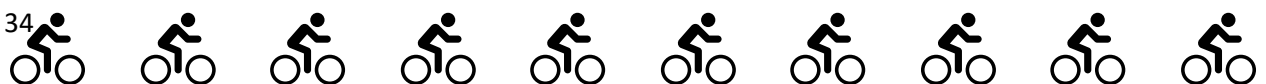
נספחים

כרטיסיה מס' 1: אלון

אלון הוא נער מקובל, עם בטחון עצמי גבוה, חכם ובעל כישורים רבים. לרוב הוא מתואר "כמנהיג" ונמצא במרכז העניינים. הוא רוצה להתקבל לכפר הירוק כי אחיו הגדול עשה שם שנת שירות. אלון מגיע למיונים קצת לחוץ, אבל בטוח בעצמו. כשהמיונים מתחילים הוא מנסה להשתלב, אך מרגיש "לא במקום". המחשבה שאף אחד לא מכיר אותו ולא יודעים כמה הוא "מוצלח" מדאיגה אותו. לאחר כמה ניסיונות להשתתף שלא צלחו בעיניו הוא משתתק, יושב בהפסקות בצד ומתכנס בתוך עצמו. לאחר מספר ימים הוא מקבל תשובה שלילית מהפנימייה. הוא אומר לסביבתו הקרובה שהוא החליט לא ללכת לשנת שירות ולא מגלה לאף אחד על החוויה שעבר במיונים.

שאלות לדיון:

- מה אתם חושבים על החוויה שאלון חווה במיונים?
- האם אתם מבינים את המקום שהוא נמצא בו? האם קרה לכם דבר דומה?
- מה דעתכם על החלטתו לא לשתף את סביבתו הקרובה בחוויה שעבר?
- האם אלון היה צריך לנהוג אחרת? כיצד?
- האם אלון צריך לנסות להתקבל לשנת שירות?
- מה אפשר ללמוד מהחוויה של אלון?

כרטיסיה שניה: דפנה

דפנה היא נערה שקטה, חסרת בטחון שאוהבת להיות בחברת חבריה הקרובים. היא מאוד רוצה להתנדב לשנת שירות- עולם החינוך מעניין אותה והיא רוצה להתקבל לאחת הפנימיות העובדות עם ילדים. היא מגיעה בחשש לכנס אך עם ההחלטה להוכיח את עצמה, לא להתבייש ולקחת חלק פעיל בפעילויות. בזמן הכנס היא כל הזמן מסתכלת על שאר המועמדים, כולם נראים לה מוצלחים ממנה. היא בעיקר מסתכלת על נערה אחת המוקפת בחברים, בטוחה בעצמה ומדברת באופן רהוט. נדמה לה שצוות הפנימיה והש"שנים מתלהבים ממנה. היא מרגישה שאין לה סיכוי להתקבל כי הם רוצים מועמדים "כמוה". היא לא מצליחה להתרכז בפעילות כי היא כל הזמן עסוקה בלהסתכל על שאר המועמדים ולבדוק מה הם עושים. כל פעם שהיא מדברת היא מרגישה שהיא לא אמרה את "הדבר הנכון". בסוף הכנס דפנה הולכת הביתה בתחושה שהיא פספסה את ההזדמנות שלה. לאחר מספר ימים דפנה קיבלה תשובה שלילת מהמסגרת.

שאלות לדיון:

- מה אתם חושבים על החוויה שדפנה חוותה במיונים?
- האם אתם מבינים את המקום שלה? האם קרה לכם דבר דומה?
- האם היא הייתה צריכה לנהוג אחרת? כיצד?
- האם היא צריכה להמשיך לנסות להתקבל לשנת שירות?
- מה אפשר ללמוד מהחוויה של דפנה?

כרטיסיה 3: לוטם

לוטם היא נערה חיובית, בעלת כישורים רבים וחיי חברה מלאים. היא רוצה להתנדב לשנת שירות כי היא מעוניינת לתרום לחברה ומעדיפה כבר נוער המשלב עבודה חקלאית. היא נוסעת לכנס עם חבריה הטובים מהכיתה. בכנס לוטם נמצאת כל הזמן עם חבריה, הם יושבים יחד בהפסקות ומדברים ביניהם ללא הרף. היא בכלל לא שמה לב שיש איתם עוד אנשים. לוטם מסיימת את הכנס בהרגשה טובה וחושבת שהצליחה להציג את עצמה בצורה מיטבית. לאחר כשחזרה לביתה לוטם קיבלה תשובה שלילת מהמסגרת.

שאלות לדיון:

- מה אתם חושבים על החוויה שלוטם חוותה במיונים?
- האם אתם מבינים את המקום שלה? האם קרה לכם דבר דומה?
- האם היא הייתה צריכה לנהוג אחרת? כיצד?
- האם היא צריכה להמשיך לנסות להתקבל לשנת שירות?
- מה אפשר ללמוד מהחוויה של לוטם?

כרטיסיה מס' 4: ליאור

ליאור הוא נער שהעולם הערכי חשוב לו. הוא מתנדב מגיל צעיר בצער בעלי חיים, חונך ילדים בבית ספרו וכשיגדל ירצה לעסוק בחינוך. הוא מגיע לתהליך המיונים עם מוטיבציה גבוהה, לאחר בירור מעמיק על כל מסגרת התנדבות אפשרית ועם הידיעה שהוא מתנדב לשנת שירות בשנה הבאה. הכנס מתחיל בצורה טובה עבור ליאור, הוא מרגיש שהוא מצליח להציג את עצמו בצורה טובה ואותנטית, הוא מרגיש בנוח ועם מצב רוח טוב. באחת ההפסקות הוא מסתכל בטלפון שלו ומגלה שהסניף של צער בעלי חיים בו התנדב נסגר עקב חוסר תקציב. הטלפון של ליאור מתמלא בהודעות מצוות המקום והוא מאוד נסער. בסוף ההפסקה הוא מנסה לחזור לפעילות אבל לא מצליח להתרכז. הראש שלו מתמלא במחשבות ודאגות והוא לא שומע כלל מה מדברים סביבו. לאחר מספר ימים ליאור קיבל הודעה שהוא לא התקבל למסגרת.

שאלות לדיון:

5. מה אתם חושבים על החוויה שליאור חווה במיונים?
6. האם אתם מבינים את המקום שלו? האם קרה לכם מקרה דומה?
7. האם הוא היה צריך לנהוג אחרת? כיצד?
8. האם הוא צריך להמשיך לנסות להתקבל לשנת שירות?
9. מה אפשר ללמוד מהחוויה של ליאור?

3.4 סיכום המפגשים - ש"ש

משך פעילות: חצי שעה

ציוד נדרש: דפים ועטים כמספר המשתתפים

מטרות:

- סיכום המפגשים סביב מסע י"ב (לפני, בזמן ואחרי) בהקשר של היציאה לשנת שירות.
- למידה להמשך אודות התכנים הרלוונטיים לקבוצה.

מהלך פעילות

1. **פתיחה:** היום אנחנו מסיימים תהליך שכלל יציאה למסע י"ב והעברת שלושה מפגשים שעסקו ביציאה לשנת שירות. בפעילות הראשונה, לפני היציאה למסע, עסקנו בבחירה לצאת לשנת שירות/ מכינה ועל הסיבות לכך. בפעילות השנייה, בזמן המסע, עסקנו בעיבוד וסיכום מעגלי השיח עם הש"שנים. היום, בפעילות האחרונה, עסקנו בתהליך המיונים, כיצד מתכוננים אליו ועל ההתמודדות עם חווית חוסר הצלחה.
2. **משוב:** המדריך מחלק לכל משתתף דף ועט ומבקש שכל אחד יכתוב לעצמו: (בעילום שם)
 - פעילות שהייתה משמעותית עבורו
 - מסקנה/ מחשבה שיש לו בעקבות התהליך
 - האם הוא שינה את החלטתו לגבי התנדבות לשנת שירות בעקבות התהליך?

- נקודות לשיפור/ לשימור
- 3. סיכום: המדריך אוסף את הדפים ומבקש שכל אחד יגיד מילה אחת המתארת את התהליך שהוא עבר (מסע י"ב, מפגשים וכו').
- הערה למדריך: נודה אם תעביר את עיקרי המשוב לאיש מצוות המסע על מנת שנוכל ללמוד ממנו לשנה הבאה).

3.5 פעילות עיבוד לביקור בבה"ד 1 במסע י"ב

משך הפעילות: 30 דקות

ציוד: הדפסת / כתיבת רשימת תכונות (מצורפת) על דפי 4a

מטרות הפעילות:

- עיבוד המסרים שהועברו בבה"ד 1.
- חידוד האמירה אודות השירות המשמעותי ויציאה לפיקוד וקצונה.

מהלך הפעילות:

1. פתיחה: סבב - כל אחד מבני הנוער מספר על דבר אחד חדש שלמד בבה"ד 1.
 2. משחקי מנהיגות
- נפזר על הרצפה מספר רב של תכונות שנדרשות מקצין מפקד או מנהיג. סמנו בחתימה או במדבקת **post it** אילו ערכים חשובים מה חשוב יותר ומה פחות וסדרו אותם בטור לפי סדר החשיבות. המטרה היא להגדיר ולדרג רשימת תכונות של מנהיג.
- רשימת התכונות לדוגמא:
- ביטחון עצמי, אנושיות, תעצומות נפש, סמכותיות והחלטיות, נחישות וקפדנות, דוגמא אישית, איפוק, יכולת אינטלקטואלית, אומץ, כושר ביטוי, מקצועיות, רגישות לצרכי החיילים, אכפתיות, דף ריק
3. שיחה - לאחר שנדרג את התכונות הנדרשות למנהיג נשוחח על האחריות שנתונה על הכתפיים של המפקדים.

- מהו מנהיג טוב?
- האם יש מנהיג לא טוב?
- האם אנחנו כקבוצה או באופן אישי מנהיגים בתחום כלשהו?
- האם הביקור בבה"ד 1 ומפגש עם הקצינים השפיע באופן כלשהו על תפיסת עולמי? האם אני רואה בקצינים מנהיגים?
- ואם אני לא מתאים או לא מעוניין להיות מנהיג? האם אני עדיין יכול להשפיע ולהיות משמעותי?

דגשים למדריך: חשוב מאוד שהמדריך יחזור על המסרים שנאמרו במעגלי השיח בבה"ד. מטרת השיח אינה לצאת עם סימני קריאה. הכוונה לגעת בנקודות שיעוררו חשיבה והתלבטות שיעוררו עניין וסקרנות ויאפשרו לכל אחד להבין, שהסוד לאופי השירות ולמשמעותו תלויה בעיקר בו עצמו ובפירוש שיתן לתפקיד ולמשימה שיוטלו עליו. הצבא הוא המקפצה לחיים הבוגרים של מעורבות, ולקיחת אחריות אישית וציבורית.

4. לסיום: לקראת סיום על המדריך לחלק פתק קטן לכל צעיר בפתק הצעיר צריך לכתוב מטרה/ שאיפה לשירות הצבאי.

3.6 הצעות, רעיונות ונקודות לחשיבה הנוגעות לסיכום אישי, קבוצתי ומערכתי לאחר מסע י"ב

- ערב חוויות לקהילה
- הפצת מסמך סיכום של המדריך את חווית המסע עבור הקבוצה שלו ברמת- מועצה, הצוות, מנהל חינוך, קבוצה, פרט, הורים
- טיפול באירועים חריגים במידה והיו- משמעת, מצבי לחץ, בריאות, בעיות חברתיות בין בני הנוער
- מה עושים עם התכנים שעלו סביב הנושאים המרכזיים? איך משלבים אותם בתכנית החינוכית המערכתית?
- האם השגנו את המטרות שהצבנו לעצמנו?
- צוות תיעוד שייקבע מלכתחילה – הכנת תערוכה, מצגת

שיהיה לכולנו מסע משמעותי

